

PWYLLGOR CRAFFU PLANT A PHOBL IFANC

DYDD MAWRTH, 13 MEHEFIN 2023

Yn
bressenol: Cynghorydd Bridgeman (Cadeirydd),
Y Cynghorwyr Ahmed, Boes, Davies, Ferguson-Thorne, Hopkins,
Melbourne a/ac Moultrie

Aelodau Cyfetholedig: Bridgid Corr (Cynrychiolydd Rhiant-
Lywodraethwr), Celeste Lewis (Cynrychiolydd Rhiant-Lywodraethwr)
a/ac Carol Cobert (Cynrychiolydd yr Eglwys yng Nghymru)

Emily Gao (Cynrychiolydd Cyngor Ieuencid Caerdydd)

1 : PENODI CADEIRYDD A PHWYLLGOR

PENDERFYNWYD:

Nododd y Pwyllgor fod y Cyngor, yn ei gyfarfod blynyddol ar 25 Mai, wedi penodi'r
Cynghorydd Lee Bridgeman yn Gadeirydd a'r Aelodau canlynol i'r Pwyllgor:

Y Cynghorwyr Saleh Ahmed, Boes, Davies, Ferguson-Thorne, Hopkins, Melbourne,
Moultrie a Simmons.

2 : CYLCH GORCHWYL

PENDERFYNWYD:

Nodi bod y Cyngor, yn ei gyfarfod blynyddol ar 25 Mai, gymeradwyo cylch gorchwyl y
Pwyllgor.

3 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau neu absenoldeb gan y Cynghorydd Simmons a Patricia
Arlotte (Cynrychiolydd yr Eglwys Gatholig)

4 : DATGAN BUDDIANNAU

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiannau.

5 : COFNODION

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 20 Mawrth a 15 Mai fel
cofnodion cywir o'r cyfarfodydd hynny ac fe'u llofnodwyd gan y Cadeirydd.

6 : GWASANAETH CYFIAWNDER IEUENCTID

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Ash Lister (Aelod Cabinet dros
Wasanaethau Cymdeithasol Plant) ac Angharad Thomas (Rheolwr Gweithredol,
Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuencid) i roi'r wybodaeth ddiweddaraf chwarterol i'r
Aelodau am y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid.

Gwahoddwyd y Cynghorydd Lister i wneud datganiad, lle tynnodd sylw at y ffocws parhaus ar atal sy'n canolbwyntio nid yn unig ar y Gwasanaethau Plant ond ar draws yr holl wasanaethau sy'n ymgysylltu â phobl ifanc ar draws y Cyngor, a bod yr holl wasanaethau hynny'n cael eu dylunio a'u harwain gan blant a phobl ifanc i sicrhau eu bod yn cael y cyfleoedd gorau posibl.

Gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau ac i wneud sylwadau; mae'r drafodaeth wedi'i chrynhof fel a ganlyn:

- Holodd yr Aelodau beth fyddai'n cymhell plentyn i gymryd rhan mewn digwyddiad fel yr hyn a ddigwyddodd yn ddiweddar yn Nhrelái, a sut ydych chi'n sicrhau nad yw cymryd rhan mewn ymddygiad o'r fath yn dod yn borth i droseddoldeb mwy difrifol. Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau na ellid trafod achosion penodol ond roeddent yn ei gwneud yn glir i'r aelodau nad dim ond pobl ifanc oedd yn gyfrifol am yr hyn ddigwyddodd.

Bu nifer o atgyfeiriadau gan yr Heddlu i brosiect Crossroads, tua 15 hyd yma. Bydd yna ymgysylltu â'r plant hynny i ddechrau ceisio deall eu cymhelliant yn gyffredinol ynghylch eu hymddygiad, yr hyn y maent yn ei wneud gyda'u hamser, a gellir eu dargyfeirio i gymryd rhan mewn gweithgareddau mwy cadarnhaol. Mae yna lawer o ffactorau troshaenu.

Wrth geisio deall y rhesymau pam y mae person ifanc yn cymryd rhan mewn terfysg o'r raddfa hon; mae'n debygol y byddai llawer o faterion gwahanol; pwysau cyfoedion ynghylch camfanteisio, dylanwad teuluoedd yn arbennig rhieni; diffyg presenoldeb yn yr ysgol. Byddai'n dibynnu ar yr unigolyn; byddai yna asesiad, ni fyddai o reidrwydd yn ymwneud â beth sy'n eu cael i drafferthion ond beth sy'n eu cadw nhw allan o drafferthion, a beth sy'n gweithio'n dda - yr ymddygiadau positif.

- Gofynnodd yr Aelodau am wybodaeth mewn perthynas â'r ffigurau gwahardd a'r data a gedwir, yn enwedig nifer cyfartalog y diwrnodau y mae person wedi'u heithrio; faint sydd wedi cael mwy nag un gwaharddiad tymor penodol (TP); faint sydd wedi arwain at waharddiadau parhaol; a faint o ffactor yw eithriadau wrth ddylanwadu ar sut rydych chi'n delio â chefnogaeth i'r bobl ifanc. Derbyniodd swyddogion fod gwaharddiadau yn ffactor mawr, gwaharddiadau TP yn fwy felly na gyda chyfnodau parhaol. Gallai TP fod yn 5 diwrnod, yna 4 diwrnod wedyn 3 diwrnod – gall hyn arwain at blentyn yn colli mis o ysgol.

Cafodd Kathryn Mogford (Rheolwr Prosiect Crossroads) ei recriwtio i'w swydd ychydig ar ôl y Nadolig, mae'r swydd mewn gwirionedd yn eistedd o fewn Addysg, mae'n monitro'r rhai sydd wedi gadael y gwasanaeth. Mae ganddi lawer iawn o wybodaeth, mae hi hefyd wedi gallu darparu'r her honno i ysgolion o'r tu mewn i addysg. Cynhelir sgysiau gyda'r ysgol yn nodi pryderon a risgiau posibl unrhyw benderfyniad a wneir i wahardd disgybl; gellir ystyried

gwaith adferol sy'n cael ei wneud mewn ysgolion cyn i unrhyw waharddiad ddigwydd. Mae'r pwyslais ar gydlynu pecynnau cymorth i blant o amgylch y bwrdd amser addysgol.

- Gofynnodd yr Aelodau a oes digon o adnoddau i gefnogi'r bobl ifanc hyn, ac yn enwedig mewn ysgolion uwchradd - a oes digon o adnoddau i ddarparu cwrsela a chymorth? Dywedodd swyddogion fod gan bob ysgol ei threfniadau ei hun, bod gan rai ysgolion ac nad oes gan rai ohonynt gymorth meithrin. Nid yw addysg yn ymwneud â'r byd academiaidd yn unig, mae gwaith mwy o amgylch lles a chefnogaeth. Nid oes gan ysgolion yr adnoddau na'r cyllid i allu darparu hynny. Mae angen ystyried ysgolion fel mwy na sylfaen addysg yn unig er mwyn gallu cael mynediad at yr adnoddau hynny. Rhoddwyd gwybod i'r aelodau bod ysgolion yn rhannu arfer gorau; mae nifer o fforymau penaethiaid a'r Fforwm Arweiniol Diogelu dynodedig a fyddai'n caniatáu i hyn gael ei wneud.
- Roedd yr Aelodau eisiau gwybod a theimlwyd bod ysgolion yn gwranddo pan godir pryderon gan y GCI ynghylch yr effaith ddramatig y mae gwaharddiadau'n eu cael ar ddisgyblion, a chawsant eu cynghori bod ysgolion a'r awdurdod addysg lleol yn cymryd rhan weithredol. Mae cael Kathryn hefyd wedi helpu; mae'r her yn dod o'r tu mewn. Mae'n rhaid i ysgolion feddwl am gymaint o wahanol agweddau; mae angen i bawb gymryd cyfrifoldeb am y plant hyn. Mae gan Addysg, Gwasanaethau Plant, yr Heddlu, Tai ac ati i gyd ran i'w chwarae, ac mae plant wrth wraidd y sgysiau hynny. Mae yna ffordd bell i fynd, ond fel grŵp, mae eisiau cael y ddarpariaeth a'r gefnogaeth gywir.
- Holodd yr Aelodau a oes data i gefnogi bod lefelau presenoldeb ysgolion yn cael effaith ar wasanaethau Cyfiawnder Ieuencid, gan fod lefelau presenoldeb ar ôl Covid wedi gostwng. Dywedodd swyddogion y gellid cael y data, ond nododd fod llwyth achosion Cyfiawnder Ieuencid wedi gostwng o lefelau cyn Covid. Roedd achosion yn cael eu cadw ar agor yn hirach nag oedd yn angenrheidiol a bu newid hefyd o statudol i atal; bu cynnydd enfawr yn y gwaith atal - atgyfeiriadau Crossroads erbyn hyn. Mae presenoldeb isel bellach yn cael ei nodi fel ffactor risg, yn flaenorol ni fyddai wedi cael ei nodi mor gyflym.
- Holodd yr Aelodau a oes digon o adnoddau a chyllid o fewn y gwasanaeth pe bai cynnydd yn nifer y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Dywedodd swyddogion fod yna ddigonolrwydd, mae'n dîm amlddisgyblaethol sydd â'r capasiti llawn a bod eraill hefyd yn darparu cymorth; Gwasanaethau Plant, Addysg, yr Heddlu ac eraill sy'n helpu i ddarparu'r cymorth cofleidiol sydd ei angen.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at y prosiectau, rhaglenni a mentrau amrywiol a amlinellwyd yn yr adroddiad, a holwyd sut y byddai effaith y prosiectau hynny ac ati yn cael eu gwerthuso. Clywodd yr

Aelodau fod adborth cadarnhaol wedi dod i law gan Ddinas Caerdydd a'r bobl ifanc a gymerodd ran y llynedd, ac am y rheswm hwnnw mae'r prosiect yn cael ei gynnal eto eleni. Mae rhai o'r bobl ifanc hynny a gymerodd ran y llynedd yn ein helpu i greu'r rhaglen wrth symud ymlaen. Hefyd, mae swyddfa'r GCI yn cael ei dylunio a'i haddurno gan bobl ifanc, hynny yw'r cyntedd, y gegin a'r manau a rennir.

PENDERFYNWYD: Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor yn mynegi eu sylwadau a'u harsylwadau a gasglwyd yn ystod y ffordd ymlaen.

7 : PERFFORMIAD CHWARTER 4 Y GWASANAETHAU PLANT 2022-23

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Ash Lister (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdeithasol Plant) a Sarah Skuse (Rheolwr Gweithredol, Asesu a Chynllunio Gofal) i roi'r wybodaeth berfformiad chwarterol i'r Aelodau, i'w galluogi i asesu'r cynnydd sy'n cael ei wneud o ran gwella canlyniadau i blant mewn angen a phlant sy'n derbyn gofal.

Gwahoddwyd y Cynghorydd Lister i wneud datganiad, lle cyfeiriodd at y newidiadau parhaus i'r Gwasanaethau Plant gan ganolbwyntio ar dri maes; pobl, lle ac arferion. Cyfeiriodd hefyd at y cynnydd mewn Plant sy'n Derbyn Gofal ond tynnodd sylw at y newid yn y cydbwysedd a cheisiodd annog Aelodau i edrych ar ddadansoddiad gwahanol fathau o leoliad.

Gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau ac i wneud sylwadau; mae'r drafodaeth wedi'i chrynhofi fel a ganlyn:

- Holodd yr Aelodau ganran yr asesiadau lles a gwblhawyd o fewn amserlenni statudol a holi'r rhesymau dros y gostyngiad yn ystod Ch4. Dywedodd swyddogion fod yna gwacter yn y ffigyrau hynny ar y sail nad yw'r asesiad yn cael ei gyfrif nes ei fod wedi'i orffen. Roedd yna wthiad yn Ch4 i fynd i'r afael â rhai o'r asesiadau oedd heb eu cwblhau; maent wedi dod drwodd yn hwyr. Mae cynnydd parhaus wedi bod ers hynny.
- Mewn perthynas â Ch3, mae'n anodd asesu a oedd hi'n chwarter da neu oherwydd adferiad Covid; yn anecdotaid mae'n teimlo fel bod y patrwm gwaith arferol yn dychwelyd.
- Trafododd yr Aelodau'r ffigurau targed; pam eu bod yn cael eu methu a pham cael amserlen statudol os yw eich targedau eich hun yn mynd o'i chwmpas hi. Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau nad oes unrhyw awydd i osgoi targedau; mae'r targedau a osodir o fewn y cynllun corfforaethol yn cael eu gosod gan ystyried nad oes angen perfformiad bob amser, ond y nod yw bob amser i gyrraedd 100%. Llofnodi'r asesiad yw'r hyn nad sy'n cael ei wneud bob tro, nid bod y gwaith heb gael ei wneud. Nid yw'r targed wedi'i osod ar 100%; mae cymaint o ffactorau sy'n effeithio ar berfformiad. Nid yw 100% yn realistig; mae angen i ni wella'n barhaus. Mae'n bwysig deall y rhesymau dros gwblhau asesiadau a gweithio'n gyson tuag

at leihau'r risg o oedi.

- Nododd yr Aelodau'r cynnydd yn nifer y gweithwyr cymdeithasol, a holwyd a fydd y targed yn symud i adlewyrchu'r ffaith bod llai o swyddi gwag. Cafodd yr Aelodau wybod y bydd y targed yn sicr yn aros yr un fath eleni, fodd bynnag, bydd trafodaethau ar lefel y Cyfarwyddwr ynglŷn â lefel y targed wrth symud ymlaen. Gwnaeth yr Aelod Cabinet yn glir bod unrhyw swyddi gwag yn cael eu cynnwys lle bo hynny'n bosibl ac, os oes angen, gan staff asiantaeth.
- Holodd yr Aelodau'r arbediad disgwylidig o ganlyniad i'r gostyngiad yn y defnydd o staff asiantaeth, a gofynnwyd i'r ymateb gael ei amlinellu mewn ymateb i lythyr y Cadeiryddion.
- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ynghylch a fydd yna gynnydd blynyddol parhaus o staff – gweithwyr cymdeithasol, hyd nes y bydd y swyddi gwag yn cael eu dileu ac a ddisgwylir y bydd nifer y swyddi gwag yn cynyddu'r flwyddyn nesaf wrth i staff adael neu ymddeol. Dywedwyd wrth yr aelodau mai'r rheswm dros y nifer fawr o staff yn ymuno ar hyn o bryd yw bod gweithwyr cymdeithasol newydd gymhwyso newydd gymhwyso, a'u bod yn aros i gofrestru, bydd yr un peth yn berthnasol y flwyddyn nesaf gan ei fod yn gwrs 12 mis. Bydd trosiant hefyd mewn staff gwaith cymdeithasol - am amrywiaeth o resymau a bydd staff yn ymddeol. Mae Gweithwyr Cymdeithasol bellach yn cael eu cefnogi gan gynorthwywyr gwaith cymdeithasol ar gyfer ymarferwyr gofal cymdeithasol fel y gall y gweithwyr cymdeithasol ganolbwyntio ar yr hyn y mae angen iddynt ei wneud. Mae'n hanfodol bod y recriwtiaid newydd yn cael y cymorth cywir o'r dechrau a'r hyfforddiant cywir i sicrhau bod ganddynt yr hyder i wneud y gwaith y mae angen ei wneud a sicrhau eu bod yn aros gyda ni.
- Holodd yr Aelodau am yr Hyb Ymyrraeth – Diogelu Dy Hun! Mae ffigurau a pham y mae nifer y bobl ifanc sy'n ei chyrchu wedi lleihau'n ddramatig a dywedwyd wrthynt y byddai angen gwirio'r wybodaeth a byddai rhagor o wybodaeth yn cael ei darparu.
- Cyfeiriodd yr aelodau at leihau a sefydlogi nifer y plant sy'n derbyn Gofal a Chymorth a chawsant eu cynghori bod cynnydd yn ystod Covid, felly nid yw'r gostyngiad a'r sefydlogi yn annisgwyl, er nad yw'r ffigurau'n lleihau i lefelau yr oeddent arnynt o'r blaen. Mae'n debyg mai'r ffigurau nawr yw'r normal newydd.
- Nododd yr Aelodau lwyddiant/perfformiad rhai o'r timau a gofynnwyd am wybodaeth am eu harferion da, a sut mae hynny'n cael ei ddefnyddio i feithrin gallu mewn timau eraill. Esboniodd swyddogion fod rhai timau wedi cofleidio perfformiad o wythnos i wythnos ac wedi ymateb yn dda. Maent hefyd yn dimau sydd â gweithlu llawer mwy sefydlog ac sy'n gallu ymateb yn well. Mae pob un o'r timau'n cael cyfarfodydd ddwywaith yr wythnos, mae'r

perfformiad yn cael ei ddiweddarau ar ddydd Llun, cyfarfod ddydd Mawrth ac mae'n cael ei ddilyn ddydd Gwener. Yn ystod Ch4 bu newid yn y data o ddydd i ddydd a gobeithio y bydd yn parhau. Bu newid mawr, roedd gweithwyr cymdeithasol wedi blino'n lân, roeddent wedi mynd i rythm o ymateb i argyfwng, ond maent bellach yn setlo'n ôl i batrwm gwaith dydd i ddydd, rheoli dyddiaduron a chynllunio ymweliadau. I'r timau nid yw'n ymwneud â pherfformiad a dangos tystiolaeth o ymweliad, mae'n ymwneud â'r ymweliad sy'n digwydd i sicrhau bod ymyrraeth a fydd yn cadw'r plentyn neu'r person ifanc yn ddiogel.

- Gofynnodd yr aelodau am rywfaint o eglurhad ynghylch a) y ganran o gynadleddau amddiffyn plant sy'n llithro'n ôl oherwydd materion cworwm; a b) y cynnydd mewn ailgofrestriadau o fewn 12 mis i ddatgofrestru.

Esboniwyd i'r aelodau y gallai fod wedi bod yn asiantaeth bartner yn unig nad oedd ar gael a fyddai wedi achosi'r mater cworwm - dim ond mater yn Ch4 gobeithio. Fodd bynnag, mae'r berthynas ag asiantaethau partneriaeth yn golygu y gall fod her effeithiol i ganfod y problemau a'u goresgyn. Nodwyd bod rhai materion amserlennu hefyd yn ystod Ch4.

Rhodddwyd gwybod i'r Aelodau bod y risg o ailgofrestru wedi'i agor oherwydd bod dadgofrestriadau yn cynyddu sy'n haeddu cwestiwn a yw dadgofrestru yn digwydd cyn pryd. Bydd y lefelau'n cael eu monitro.

- Holodd yr Aelodau y gostyngiad yn nifer y bobl ifanc oedd ag ymgynghorydd personol a chawsant eu cynghori y byddai hefyd yn adlewyrchu'r cynnydd mewn Plant sy'n Derbyn Gofal. Mae'n faes sy'n cael ei fonitro'n agos iawn. Mae porth pobl ifanc cryf gyda thai, sy'n golygu bod pobl ifanc yn elwa o'r holl gyngor cysylltiedig hwnnw. Bu nifer o absenoldebau salwch hefyd sydd wedi cael effaith ar bwy y gellir eu dyrannu; fodd bynnag, mae ganddynt waith a ddyrannwyd o hyd gan y Gwasanaethau Plant a'r bartneriaeth â thai.

PENDERFYNWYD: Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor yn mynegi eu sylwadau a'u harsylwadau a gasglwyd yn ystod y ffordd ymlaen.

8 : ADRODDIAD BLYNYDDOL CRAFFU 2022-23

Ceisir cymeradwyaeth y Pwyllgor ar gyfer Adroddiad Blynyddol Craffu ar y cyd 2022/2023, cyn iddo gael ei ystyried gan y Cyngor ar 29 Mehefin 2023.

PENDERFYNWYD:

- Cymeradwyo'r Adroddiad Blynyddol Craffu drafft 2022/2023; a
- Nodi dyddiadau'r pwyllgor darparu a ddarperir

9 : BUSNES Y PWYLLGOR

Rhoddwyd y wybodaeth ganlynol i'r Aelodau:

- Diweddariad gohebiaeth sy'n codi o gyfarfodydd craffu diweddar;
- Diweddariad ar y Grŵp Gorchwyl a Gorffen CTY;
- Diweddariad ar Dasglu Gorchwyl a Gorffen Ymchwiliad Addysg Heblaw yn yr Ysgol;
- Diweddariad ar Grŵp Gorchwyl a Gorffen y CDLIN;
- Diweddariad ar fusnes arall a ystyriwyd gan y Pwyllgor yn anffurfiol;
a
- Diweddariad ar y sefyllfa ddiweddaraf mewn perthynas â rhaglen waith pwyllgor 2023/2024.

PENDERFYNWYD:

- Nodi diweddariad yr ohebiaeth;
- Nodi'r Grwpiau Gorchwyl a Gorffen;
- Nodi'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r eitemau hynny a ddsbarthwyd yn anffurfiol; a
- Nodi y bydd Fforwm Rhaglennu Gwaith yn cael ei drefnu

10 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni chyflwynwyd unrhyw eitemau bryd.

11 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

PENDERFYNWYD:

- I nodi dyddiad cyfarfod nesaf y Pwyllgor sef 4 Gorffennaf 2023;
- Nodi dyddiadau a bennir gan y Cyngor yn y dyfodol yn ei gyfarfod blynyddol ar 25 Mai 2023:
4 Gorffennaf 2023
12 Medi 2023
10 Hydref 2023
14 Tachwedd 2023
5 Rhagfyr 2023
9 Ionawr 2024
26 Chwefror 2024 (Cyfarfod y Gyllideb)
12 Mawrth 2024
16 Ebrill 2024
15 Mai 2024

Daeth y cyfarfod i ben am 6.03 pm